

בש"פ 6235/18 - יוסף גדקה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6235/18

לפני: כבוד השופט ג' קרא

העורר: יוסף גדקה

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב בתיק ע"ח 46599-07-18 שניתנה ביום 31.7.2018 על ידי כבוד השופט י' טופף

בשם העורר: עו"ד שלמה ערד ועו"ד גיא שמר

החלטה

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בע"ח 46599-07-18, בגדרה בוטלה החלטת בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב-יפו במפ"ת 4818-04-18 והוחלט על פסילת רישיון הנהיגה של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

1. ביום 21.1.2018 נהג המבקש באוטובוס והמתין בצומת מרומזר באור אדום, ראשון בקו עצירה, בכוונה לפנות ימינה. בהתחלף האור ברמזור, החל המבקש בפנייה ופגע בקטין הולך רגל (להלן: המנוח) עת חצה את הכביש במעבר חציה, גם הוא באור ירוק. כתוצאה מהפגיעה הובהל המנוח לבית חולים ולאחר כחודש נקבע מותו. נגד המבקש הוגש כתב אישום בגין גרימת מוות ברשלנות, עבירה לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 יחד עם סעיפים 64 ו-40 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: הפקודה). בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה לפי סעיף 64ב(א) לפקודה לפסול את המבקש מלהחזיק רישיון נהיגה עד לתום ההליכים המשפטיים.

2. בית משפט השלום דחה את הבקשה לאחר שמצא כי בהינתן הראיות שהוצגו, קיים קושי לקבוע כי המנוח עמד במקום בו המבקש יכל להבחין בו, להעריך כי הוא עומד לחצות את הכביש ולכלכל את צעדיו בהתאם בכדי למנוע את

עמוד 1

התאונה. מהודעת המבקש ומעמדת המשיבה עולה כי הפגיעה היתה במחצית האחורית של דופן האוטובוס, ולדידו של בית משפט השלום קיים קושי לקבוע כי נהג שחלף עם חזית רכבו את מעבר החצייה נדרש לצפות ולמנוע פגיעה עם חלקו האחורי של הרכב בהולך רגל שירד אל הכביש. עוד נקבע כי עברו התעבורתי של המבקש, הכולל 11 הרשעות, ברובן הרשעות ישנות שאינן ברף חומרה גבוה, אינו מכביד ביחס לוותק של כ-40 שנות נהיגה. על כן, נקבע כי המבקש הרים את הנטל המוטל עליו להראות כי המשך נהיגתו לא תסכן את הציבור.

3. ערר שהגישה המשיבה לבית המשפט המחוזי התקבל. נקבע כי בשלב דיוני זה קיימת תשתית ראייתית לכאורה ברמה מספקת להרשעת המבקש במיוחס לו, ויש בתשתית זו כדי ללמד על מסוכנותו. בית המשפט אף בחן את טענת המבקש, על אף שהיא נסתרת בחומר הראיות הקיים, כי הפגיעה אירעה בשעה שחזית האוטובוס עברה את מעבר החצייה וחלקו האחורי של האוטובוס נכנס לנתיב הימני על מנת להשלים את הפנייה ואז פגע במנוח. נקבע כי גם בנסיבות אלה, היה ביכולתו של המבקש לזהות את המנוח כשחצה את הכביש, ורשלנותו גלומה בכך שלא עשה כמיטב יכולתו על מנת להרחיב את שדה הראייה ככל שזה הוסתר. בנוסף נקבע כי אין להתעלם מהרשעותיו הקודמות של המבקש שהינן רלוונטיות למקרה הגם שלא גרמו לתוצאות הוות אסון. על כן, נקבע כי בשלב זה דומה שנסיבות התאונה מלמדות כי יסודן בעבירה שביצע המבקש וחוסר זהירות מצידו, כך שחזקת המסוכנות הסטטוטורית לא הופרכה.

4. המבקש לא השלים עם ההחלטה ומכאן הבקשה שלפניי. בתמצית, המבקש טען כי הטלת חובת זהירות על נהג בנסיבות המקרה היא תקדימית ושגויה, וכי שגה בית המשפט המחוזי בקביעה כי היה ביכולתו של המבקש למנוע את התאונה. לשיטתו של המבקש, החלטות הערכאות קמא מגלות מחלוקת משפטית עקרונית המקימה עילה להתערבותו של בית משפט זה ב"גלגול שלישי". כמו כן, נטען כי יש לתת רשות ערעור משיקולי צדק שכן פסילת רישיונו מהווה פגיעה קשה מנשוא בהתחשב בנסיבותיו האישיות, ביניהן הפגיעה במטה לחמו ומצבה הרפואי של אשתו.

המבקש שב וחזר על טענתו כי הראיות הקיימות לא מבססות את כתב האישום או סיכוי סביר להרשעה. נטען כי נפלו פגמים בחקירה שפגעו באופן חמור בהגנת המבקש, כגון אי עריכת שחזור על ידי בוחן התאונה; גביית הודעה מאוחרת מעד הראייה היחיד; ואי הוצאת פלטי שיחות שישפכו אור על נסיבות התאונה, נוכח הטענה כי המנוח שוחח בטלפון הסלולרי עם אמו סמוך להתרחשותה. עוד נטען כי שגה בית המשפט משלא נדרש לחלק מטענות ההגנה ושלל את התרחיש העובדתי החלופי שהוצע. בכך, כך נטען, סטה בית המשפט מעובדות כתב האישום ומטענות המשיבה, והיה עליו לקבוע כי די בתרחיש שהוצג כדי להקים קושי בהטלת האחריות על המבקש. לשיטתו, הטלת האחריות כשחזית האוטובוס עברה את מעבר החצייה, אינה מבוססת בראיות ובניסוי שערך בוחן התאונה, ושגויה לגופה.

5. דין הבקשה להידחות, אף ללא צורך בתגובה.

על הבקשה שלפניי חלות אמות מידה הזהות לבקשת רשות ערר בענייני מעצרים, ולפיהן לא תינתן רשות ערר אלא במקרים בהם עולה שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם של הצדדים. כמו כן, נפסק כי עשויה להינתן רשות ערר בהתקיים נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, כגון אם מתקיימת פגיעה בלתי מידתית בזכויות הנאשם או שניתן משקל בלתי ראוי לשלום הציבור או בטחונו (בש"פ 2378/15 יניבאור נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (8.4.2015) (להלן: עניין יניבאור); בש"פ 1084/16 גלוסקין נ' מדינת ישראל, בפסקה 5 (6.3.2016); בש"פ 3204/16 רוזנברג נ' מדינת ישראל, בפסקה 4 (20.4.2016)). הדברים יפים להחלטות בענייני מעצרים, ויפים בבחינת קל וחומר, כשעסקינן בהגבלה פוגענית פחות כגון פסילת רישיון נהיגה (בש"פ 6052/17 זיר נ' מדינת ישראל, בפסקה 4 (26.7.2017)).

6. חרף טענותיו של המבקש, הבקשה שלפניי אינה עונה על אמות המידה האמורות. אני סבור כי המקרה מגלה מחלוקת משפטית עקרונית כנטען, וגם אם בהחלטותיהן הגיעו הערכאות קמא למסקנה שונה, עסקינן ביישום הוראות הדין על עניינו של המבקש ובשאלה האם בנסיבות המקרה הופרכה חזקת המסוכנות שבמעשיו.

7. סעיף 46 לפקודה קובע חזקה לפיה נהיגתו של אדם שנאשם בגין מעורבות בתאונת דרכים קטלנית, מסכנת את הציבור ומצדיקה את פסילתו מלהחזיק ברישיון נהיגה עד למתן פסק דין בעניינו. על כן, ככלל, מרגע קרות התאונה הקטלנית, אין "עולם כמנהגו נוהג" והנאשם אינו יכול לשוב לנהוג כל עוד מתברר עניינו. בית המשפט רשאי שלא להורות על פסילה רק אם ישוכנע, מנימוקים שיפרש, כי אין בנהיגה משום סכנה לציבור, כשהנטל להפריך את החזקה מוטל על המבקש (בש"פ 8645/07 חדש נ' מדינת ישראל, בפסקה 3 (29.10.2007); בש"פ 6757/09 מזרחי נ' מדינת ישראל, בפסקאות ז'-י (14.9.2009); בש"פ 2172/12 הוואש נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (28.3.2012); עניין יניבאור).

8. המבקש ממקד את טענותיו בטיבן של הראיות לכאורה שעומדות נגדו. כפי שנפסק בעניין מזרחי, "הגשת כתב האישום היא היוצרת את חזקת המסוכנות, מתוך הנחת המחוקק כי כתב אישום מבוסס על ראיות לכאורה שנשקלו בידי התביעה, ואין הכרח בשלב זה של ההליך המשפטי לדון בראיות לכאורה העומדות נגד הנאשם, אלא משביקש הנאשם לשכנע בקשר להן, כי אין בנהיגתו סכנה לציבור. בכך שונה הדבר מהוראת סעיף 21 (ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996...". עם זאת, במסגרת סתירת החזקה ניתן להביא בחשבון את משקל הראיות לכאורה: "בהקשר זה ניתן להצביע בין היתר על מקרים בהם תיוודע השפעה לבחינת ראיות בשלב זה: למשל, כאשר הראיות שבתיק מהוות אבן בוחן למידת מסוכנותו של הנאשם, או מקום בו יש חולשה ניכרת בחומר הראיות, העשויה להביא לזיכוי הנאשם...". (שם, בפסקאות ז'-ח').

9. בית המשפט המחוזי קבע בהחלטה מפורטת ומנומקת כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית על בסיס הראיות שהונחו לפניו, ביניהן, הודעות המבקש במשטרה מהן עולה כי המבקש לא הבחין במנוח עומד על המדרכה או חוצה את מעבר החצייה עד לאחר הפגיעה; הודעתו של עד ראייה שהבחין במנוח ממתין על המדרכה; ודו"ח בוחן התאונה שמצא כי המבקש יכול היה להבחין במנוח אף אם נדרש להתכופף קמעה לפניו על מנת להגדיל את שדה הראייה. בית המשפט קבע כי התרחיש שהוצג על ידי ההגנה מבוסס על השערות וחישובים ספקולטיביים שאינם עולים בקנה אחד עם חומר הראיות, ויחד עם זאת בחן את התרחיש המוצע לגופו וקבע כי גם הוא מוביל למסקנה שהמבקש התרשל לכאורה בנהיגתו. ויודגש, המבקש הכיר היטב את מסלול הנהיגה ואת הצומת בה אירעה התאונה, ועברו התעבורתי, גם אם הוא לא מכביד, אינו נקי מכל רבב.

10. לאחר שבחנתי את טיעוניו של המבקש, לא מצאתי להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי ולקבוע כי בשלב זה עלה בידו לסתור את חזקת המסוכנות הנשקפת ממעשיו. גם אם הועלו טיעונים הראויים לבירור ביחס להיות התאונה בלתי נמנעת, אין בהם כדי להפריך את חזקת המסוכנות הסטטוטורית, ומקומן להתברר במסגרת ההליך העיקרי (ראו והשוו: בש"פ 4224/10 שפוליאנסקי נ' מדינת ישראל (23.6.2010); בש"פ 9349/08 ממן נ' מדינת ישראל (19.11.2008) (להלן: עניין ממן)).

לא נעלמו מעיני נסיבותיו האישיות של המבקש, והטענה כי המבקש הוא אדם נורמטיבי, נעדר עבר פלילי ומפרנס את משפחתו. אכן פסילת רישיונו של אדם שזהו לו מקור פרנסתו קשה, היא וצריכה להיעשות בזהירות (השוו

לעניין מזרחי, בפסקה ט"ז ולעניין ממון, בפסקה 9). ואמנם, בית המשפט המחוזי לא סתם את הגולל בפני המבקש וציין בהחלטתו כי ככל שהמשפט ימשך, יוכל המבקש להגיש בקשה בעניין פסילתו לבית משפט השלום, שידון בה כחוכמתו.

11. סוף דבר ונוכח כל האמור, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ד באלול התשע"ח (4.9.2018).

ש ו פ ט
